

ТУТ СПЯВАЮЦЬ НА «ЖАЎРУКОВАЙ МОВЕ»

Трыццаць гадоў таму
адбыўся першы фестываль
беларускай песні і паэзіі ў Маладзечне

ТРЫЦЦАЦЬ гадоў таму ўвечары над маладзечанскім стадыёнам, запоўненым гледачамі, з верталёта пасыпаліся паўтары тысячы гваздзікоў і паўсотні ружаў... Так пачынаўся I Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна». Хоць дата ад году заснавання круглая, сёлетні фестываль адбываецца дваццаць другі раз і менавіта гэтымі днямі — 9—10 чэрвеня. Давайце ўспомнім, як ён калісьці пачынаўся, і паглядзім, чым радуе сёння.

СЛОВА — ПАЭЗІЯ

Трыццаць гадоў таму ўпершыню сабралі ў Маладзечне спевакоў, кампазітараў, паэтаў, музыкаў дзеля мэты, якая тады была сфармулявана наступным чынам: «стварыць умовы для адраджэння нацыянальнай культуры, даць ёй новы імпульс, выявіць маладых таленты». З тых часоў прыняццё «захоўваць традыцыі, адкрываць маладых таленты» спраўджваецца. Колькі маладых спевакоў пачало шлях да вялікага поспеху з маладзечанскай сцэны, колькі нашых улюбёных песень упершыню прагучала менавіта тут! І вельмі сімвалічна, што ўчора, перад першым урачыстым канцэртам, адкрылі мемарыяльную дошку ў гонар ініцыятара з'яўлення фестывалю, легендарнага дырыжора Міхаіла Фінберга, які сваёй няўрымслівацю, талентам надаў яму непаўторны каларыт...

Сёння заслужаны калектыв Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі імя М. Я. Фінберга — адзін з галоўных удзельнікаў фестывалю.

Адметны фестываль і тым, што задумваўся не толькі як музычны, але і як паэтычны. Беларускае паэтычнае слова суправаджае тут на кожным кроку, пачынаючы з праекта «Бачу Беларусь такой» — на банерах і інфармацыйных лістоўках, на аўтобусных прыпынках, у грамадскім транспарце, на білбордах і інфармацыйна-рэкламных стэндах можна прачытаць чатырохрадкоўі паэтаў-класікаў. Сёння паэтычныя чытанні адбываюцца ў Купалаўскім мемарыяльным запаведніку «Вязынка», а ў 17.00 у Палацы культуры адбудзецца літаратурна-музычная гасцёўня «Радзіма мая міралюбная», а таксама падвядзенне вынікаў Рэспубліканскага літаратурнага конкурсу «Радком вярнуся па вясне» сярод маладых паэтаў у гонар памяці лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь паэта Міколы Мятліцкага.

На кожным фестывалі гучаць песні на словы вядомага паэта Алеся БАДАКА, які сёння ўзначальвае выдавецтва «Мастацкая літаратура»:

— Памятаю, як удзельнічаў у самым першым фестывалі, які адбыўся ў 1993-м. Было здорава...

Узнёсла... Адчувалася асаблівае хваляванне ва ўсіх, і ў арганізатараў, і ў выступоўцаў. Памятаю, як задоўга да самога фестывалю мы збіраліся — артысты, кампазітары, паэты — у кабінцеце Міхаіла Фінберга і абмяркоўвалі, якім павінен быць фестываль, якія песні павінны прагучаць... Канешне, гэты форум — яркая з'ява на небасхіле беларускай культуры. Памятаю нават твары гледачоў на тым, першым, фестывалі — я не ведаю, хто яны, як іх завуць, але як шчыра яны рэагавалі на кожнае выступленне! Тады, дарэчы, паэты выступалі ўперамежку са спевачамі на галоўнай сцэне, і адчуванне свята, якое тады ўзнікла, помніцца па сёння. Не толькі для артыста, але і для паэта надзвычай важна, калі ты выходзіш на вялікую сцэну і бачыш зацікаўленыя твары, чуеш воплескі... Памятаю, як мы хадзілі па горадзе, а вуліцы былі спрэс запоўненыя людзьмі, і не толькі самімі маладзечанцамі, але і гасцямі, якія прыежджалі з усіх куткоў Беларусі. У першым канцэрце таксама бралі ўдзел госці, запамнілася выступленне Юрыя Антонова. Памятаю і конкурс маладых выканаўцаў... Тады Алена Саўленайтэ з песняй Ігара Паліводы на верш Максіма Багдановіча «Па-над белым пухам вішняў...» атрымала Гран-пры і аўтамабіль у падарунак. Я быў амаль што на ўсіх фестывалях... І не магу сказаць, што нейкія з наступных горшыя, у кожным сваёй «разынка». А тое, што найлепшыя традыцыі фестывалю працягваюцца і сёння, прыдумляюцца новыя цікавыя формы яго правядзення, безумоўна. Выдатна, што працягваецца конкурс маладых выканаўцаў. Я шмат разоў быў у яго журы і з цікавасцю назіраў, як маладыя спевачы паглыбляюцца ў беларускую паэзію. Зразумела, за трыццаць гадоў памянлася рытміка, манера выканання, памянліся тэксты — тыя, што сёння пішуцца, не падобныя да тых, што гучалі ў 1990-х, але гэта нармальнае з'ява. Мяняецца час, мяняемся мы... Калісьці ў Маладзечне дэбютавала мая песня «Заварожаная фея» ў выкананні Аляксандра Саладухі. А сёлета на фестывалі прагучыць песня на мае словы «Добрыя людзі» ў выкананні Анатоля Ярмоленкі і ансамбля «Сябры».

РАДАСЦЬ, ЯК ПА НОТАХ

Песні заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь кампазітара Алёга Елісеенкава ўпрыгожваюць кожны маладзечанскі фестываль. Сёлета ў гасцей фестывалю было дзве магчымасці сустрэцца з кампазітарам. Учора прайшоў праект «Асоба эпохі» — кампазітар стаў героем аўтарскай праграмы галоўнага рэдактара музычных праграм Першага нацыянальнага канала Беларускага радыё Таццяны Якушавай, якая і правяла сустрэчу. А ў вялікай зале Палаца мастацтваў адбыўся творчы вечар Алёга Елісеенкава:

— З фестывалем я супрацоўнічаю ад яго заснавання. У 1993 годзе мяне запрасілі прыняць удзел у канцэрце адкрыцця, які тады адбыўся на стадыёне, — яшчэ не збудавалі Летняга амфітэатра. Была пастаўлена агромністая сцэна, удзельнічалі ўсе вядучыя эстрадных калектывы... Вядома, аснову складаў аркестр пад кіраўніцтвам Міхаіла Фінберга, таму што Фінберг быў ініцыятарам і фактычна стваральнікам гэтага фестывалю. І вось у канцэрце адкрыцця ён

Адметны фестываль і тым, што задумваўся не толькі як музычны, але і як паэтычны. Беларускае паэтычнае слова суправаджае тут на кожным кроку, пачынаючы з праекта «Бачу Беларусь такой» — на банерах і інфармацыйных лістоўках, на аўтобусных прыпынках, у грамадскім транспарце, на білбордах і інфармацыйна-рэкламных стэндах можна прачытаць чатырохрадкоўі паэтаў-класікаў.

зрабіў мой аўтарскі блок — у рэпертуары артыстаў аркестра ўжо меліся мае песні. Іх выконвалі і салісты аркестра, і Аляксандр Саладуха, і Анатоль Ярмоленка з ансамблем «Сябры». Па-мойму, чатыры песні мае былі ў гэтым блоку... Памятаю, як я выйшаў

на сцэну, як мяне прадстаўлялі вядучыя, у тым ліку як маладзечанца, земляка. Пасля я сеў за раяль... Бачыў шматтысячную глядацкую аўдыторыю, што запоўніла стадыён... Гэта наклала і вялікую адказнасць, і дало вялікую радасць. Я быў захоплены грандыёзнай падзеяй — грандыёзнай і для нашай краіны, і для Маладзечна, і для мяне. Сёлета, акрамя ўдзелу ў праекце Таццяны Якушавай «Асоба эпохі», у праграме фестывалю мой творчы вечар «Добрыя людзі», з удзелам цудоўных беларускіх артыстаў. Назву канцэрта мы далі паводле назвы песні на верш Алёся Бадака, якую выконвае Анатоль

зій — гэта высокакультурны, інтэлектуальны, развіты горад з цудоўнымі людзьмі, якія старанна рыхтуюцца да кожнага такога свята.

УЛАДА ГОЛАСУ

Конкурс маладых выканаўцаў у Маладзечне зрабіў вялікі ўплыў на лёс адной з салістак Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі імя М. Я. Фінберга, вядомай спявачкі Наталлі Тамела.

— Гэты фестываль, вядома, прайшоў чырвонай стужкай праз усё мае жыццё. З яго я пачынала сваю творчую дзейнасць. Першае мае выступленне адбылося ў 1993 годзе, на самым першым фестывалі. Я ўжо працавала ў аркестры. А потым Міхаіл Якаўлевіч Фінберг сказаў: «У наступным конкурсе маладых выканаўцаў ты будзеш удзельнічаць, рыхтуйся». Кампазітар Эдуард Зарыцкі напісаў мне песню, была таксама песня «Грэх»

Ярмоленка і ансамбль «Сябры». Была падрыхтавана і прэм'ера майёй песні на словы Уладзіміра Мазго «Жаўруковая мова». Вельмі сімвалічна, што на фестывалі беларускай песні і паэзіі прагучала песня пра родную мову. Маладзечна — мой родны горад, хоць я даўно прыежджаю сюды як госць (я і напісаў нядаўна песню на вершы Алёся Бадака «Мы дома не госці», якая таксама, дарэчы, была ўключана ў праграму майго творчага вечара). Лічу, недарэмна менавіта ў Маладзечне прыжыўся фестываль беларускай песні і паэ-

Леаніда Захлеўнага — ад пачатку, праўда, яна належала Тамары Раеўскай, яна мне яе падарыла. Вось з гэтымі дзвюма песнямі я і выступала ў конкурсе. Праспявала, думаю, удала, мне далі першае месца... Для Міхаіла Фінберга фестываль значыў вельмі шмат, адпаведна, вельмі шмат ён значыў для ўсіх нас, яго артыстаў. Мы рыхтаваліся да «Маладзечна» за гадзю, удасканальвалі сваю праграму, нешта мянялі... У фестываль укладзена шмат сіл і працы, найперш Міхаіла Якаўлевіча, але і ўсяго нашага аркестра, салістаў, музыкантаў, і важна, каб працягваліся закладзеныя Фінбергам традыцыі. Вельмі добра, што адкрылі мемарыяльную дошку ў яго гонар — мы, салісты, вырашылі выканаць падчас адкрыцця ўрывак з песні, прысвечанай Міхаілу Якаўлевічу, дзе ёсць словы «Анёл вас праводзіць да дзвярэй».

Сёння XXII Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-2023» завершыцца, мы паслухаем заключны канцэрт, даведаемся імёны пераможцаў конкурсу маладых выканаўцаў, будзем дзяліцца ўражаннямі... Пра ўсё гэта чытайце ўжо хутка на нашым сайце і ў рэпартажы на старонках «Звязды».

Людміла ІВАНОВА.

